

Podľa biblickej tradície je hora Sion miestom uzatvorenia Starej zmluvy medzi Bohom a Mojžišom zastupujúcim Izraelitov putujúcich z Egypta. Aj Mária ako novozákonný Sion priniesla ľudstvu Nový zákon. Podobne ako v arche Starej zmluvy boli uložené tabule Mojžišovho zákona, tak pod srdcom Márie (ako v arche Novej zmluvy) bol uložený Nový zákon – Kristus. Práve táto symbolika v piesni pomáha pútnikovi na základe biblických udalostí a ich aktualizácie pochopiť zmysel a význam plaču ikony a zjavenia sa Bohorodičky v Počajeve ako ochrankyne mesta a ľudí.

Katechetická alebo vyučujúca časť je umocnená enumeráciou: „духи злые устрашают / хромыхъ, слѣпыхъ исцѣляютъ“ a hĺbka enumerácie je znásobená metaforou očisťovania: „... источникъ воды / пресвятой стопы, иже на роды, / на потѣху почерпають, / души своя омывають“. Symbol vody v piesni obsahuje dvojitú metaforu. Na jednej strane je to voda vyvierajúca z kameňa, stopy, ktorá ostala na skale (hora ako symbol priblíženia k Bohu), kde sa zjavila Bohorodička, a na druhej strane je to slzenie ikony. Voda z kameňa a slza z ikony predstavujú pokánie a očisťovanie od hriechov. Slovník biblickej teológie (1990, s. 1400–1405) rozdeľuje symboly vody na vodu čašnej odplaty, vodu naháňajúcu strach, očisťujúcu, oživujúcu a krstnú vodu. V literatúre sa jednotlivým vodám pripisujú rozličné symboly. Pri interpretácii piesne vychádzame zo symbolu očisťujúcej a oživujúcej vody, ktorá symbolizuje duchovnú i telesnú očistu. „Hriešnik, ktorý zanechá svoje hriechy a obráti sa, je ako zašpinený človek, ktorý sa umyje (Iz: 1,16); tak isto Boh „umýva“ hriešnika, keď mu odpustí viny (Ž: 51,4)“ (Slovník biblickej teológie, 1990, s. 1403–1404). V duchu tohto ponímania sa Mária v piesni označuje ako „источникъ ликотвореный“ (plesajúci prameň)¹⁷. Každá očista je zdrojom nového života, ako každé plesanie je jeho prejavom. Očista v piesni

„ на потѣху почерпають,
душы своя омывають
грѣшныя змазы
при томъ образы“

¹⁷ Vo význame očisťovania sa ako plesanie označuje tanec alebo tiež obchádzanie okolo cerkvi, čiže sprievod okolo chrámu pri príležitosti výročitých sviatkov, napr. Vzkriesenia, chrámového sviatku (отпустъ) a pod. „Ликование“ alebo plesanie (radosť z duchovnej obnovy) sa symbolicky prejavovalo aj po krste, keď kňaz s novokrstencom trikrát obchádzali krstiteľnicu a spievali: „Елицы во Христа крестистесь, во Христа облекостесь“, aby zvýraznili radosť z duchovnej obnovy. Tento akt možno prirovnať k biblickej udalosti, „какъ Израильтяне побдиши Фараона и въ море потопивши, составили ликование, такъ и Священникъ съ восприемникомъ и съ ново-просвещеннымъ погребши въ спасительныхъ водахъ ветхаго челоука и побдиши мыцленно врага диавола, ликовствуетъ“ (Aleksëev, 1976, tom. II. s. 212). Obchod, sprievod okolo chrámu, krstiteľnice, oltára a pod. je prejavom zasvätenia sa Kristovi, ako prejav v nekonečnosti života a v odovzdanosti Bohu.

vo forme oživujúcej a očisťujúcej vody pochádza z Brala, ktoré predpovedali proroci. Úderom naň vytryskne prameň vody, ktorý uhasí smäd ľudu. Tým Bralom je Kristus. Sion a počajevská hora na jednej strane, voda z Kristovho boku a voda z počajevskej skaly na druhej strane vytvárajú alegorické splynutie zázračného a svetského (profánneho) do vnútornej potreby očistenia pod ochranou Bohorodičky. Na tomto mieste treba pripomenúť, že všetky mariánske motívy a sviatky sú poznačené hlbokým kristocentrizmom.

Katechetická alebo vyučujúca časť piesne k zázračnej ikone počajevskej Matky Božej obsahuje alegóriu historickej udalosti útoku Turkov a jej pripodobnenie k útoku Saracénov na mesto Carihrad v legende o Pokrove:

„ Помощь приносить зъ небесе страны
христолюбивымъ на Агаряны,
иже всегда побѣждаетъ,
въ миломъ покою
боронить бою.“

Z literárnohistorického a interpretačného hľadiska sa motív legendy pretransformoval do konkrétnej historickej udalosti. Legenda o Pokrove v Carihrade sa stala na základe aktualizácie historického pozadia v piesni o počajevskej ikone premostením medzi historickou faktografiou a religióznym charakterom piesne. Podobne ako v Carihrade aj v Počajeve Matka Božia rozťahla svoj omofor, ochranný plášť nad trýzneným ľudom. Omofor v Hagii Sofii sa v Počajeve zmenil na tarču (poľ. tarcza – štít), ktorou Bohorodička odrážala šípy vystreľované na počajevský chrám. Štít podobne ako omofor symbolizuje ochranu a víťazstvo nad nepriateľom.

„ Злый на святую вѣру зъ натуры,
монастырские бѣзсурмянь муры
хотѣлъ подѣ моцъ свою взяти, -
надѣ тымъ муромъ Дѣва Мати
ратунку дала,
за тарчу стала.
Съ горными силы гору открыла, -
оборона южъ естъ вѣрнымъ мила, -
побѣждаетъ Агаряны,
вѣрныя християны
зѣло потѣши,
плащемъ попкрывши.“

Na tomto mieste možno povedať, že v piesni východného obradu nevytvára spoločnosť pre duchovného človeka homogénny priestor. Určujú ho proti-